
70-lecie Archiwum Państwowego w Lesznie

10 listopada 2020 r. mija 70 lat od powołania, najpierw Oddziału Powiatowego Archiwum Państwowego Poznańskiego w Lesznie, przemianowanego wraz z wydaniem w marcu 1951 r. Dekretu o archiwach państwowych, na Powiatowe Archiwum Państwowe w Lesznie. Funkcjonowanie naszej jednostki początkowo napotykało wiele trudności związanych ze znalezieniem odpowiedniego lokalu i obsady kadrowej. Pierwszym kierownikiem archiwum został W. Chojnacki. Do zadań archiwum należało wyszukiwanie i zabezpieczanie archiwaliów oraz nadzorowanie składnic akt i urzędów na podległym terenie. Archiwum nie miało wówczas prawa do gromadzenia własnego zasobu. Archiwum obejmowało swym zasięgiem powiaty: leszczyński, gostyński, kościański, rawicki i wolsztyński. Zasięg terytorialny okazał się nadzwyczaj trwały i utrzymał się do końca 1975 roku, kiedy to archiwum uległo przekształceniu w Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Lesznie i objęło swym zasięgiem teren województwa leszczyńskiego, który utrzymało do dziś.

W krótkim czasie rozpoczęła się dyskusja na temat roli archiwów powiatowych w środowisku. W proces ten włączyło się również leszczyńskie archiwum, które opowiadało się za posiadaniem stałego zasobu. Postulat ten został usankcjonowany w roku 1957, podniosło to znaczenie archiwów powiatowych. Nowym etapem w działalności archiwum było przekształcenie go w jednostkę rangi wojewódzkiej na mocy rozporządzenia z dnia 21 stycznia 1976 r. Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Usamodzielnienie archiwum i wzrost jego znaczenia związane było z reformą administracyjną kraju, która miała miejsce w 1975 r. Placówka w Lesznie uzyskała wszelkie uprawnienia przynależne archiwom wojewódzkim.

Nieodłącznym elementem działalności leszczyńskiego archiwum była jego kadra. Pierwszym kierownikiem archiwum powiatowego był W. Chojnacki. Osoba zaangażowana w powstanie archiwum i zorganizowanie działalności placówki. Kolejnym kierownikiem został, zaangażowany w działalność kulturalną, W. Nawrocki. Ostatnim kierownikiem, a później dyrektorem archiwum był dr A. Piwoń, którego należy uznać za właściwego twórcę leszczyńskiej jednostki. Od 2004 r. dyrektorem archiwum jest dr Elżbieta Olender. Przez prawie cały okres funkcjonowania archiwum miało problemy z dużą fluktuacją kadr i niedostatkiem etatów. Sytuacja zaczęła stabilizować się dopiero pod koniec lat 80. Zwiększenie etatów merytorycznych nastąpiło w 1976 r., wraz z powstaniem archiwum wojewódzkiego. Dziś kadra archiwum liczy 12 osób, z tej liczby 6 osób to pracownicy merytoryczni.

Przez prawie cały czas funkcjonowania leszczyńska jednostka borykała się z problemami lokalowymi. Początkowo brakowało odpowiedniego lokalu na działalność. W kolejnych latach archiwum starało się o zwiększenie liczby pomieszczeń w budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 32. Z czasem okazało się, że budynek jest niewystarczający i nie spełnia warunków właściwych do przechowywania akt. Konieczne więc było pozyskanie nowego obiektu, co zakończyło się sukcesem i przeprowadzką w roku 2002. Archiwum mieści się obecnie w wyremontowanym budynku przy ul. Solskiego 71. Nowy obiekt stwarza duże możliwości do prowadzenia działalności edukacyjnej i wystawienniczej. Przez ostatnie lata Archiwum Państwowe w Lesznie świadczy szeroką działalność w tych dziedzinach. Co roku przygotowuje wystawy, prowadzi lekcje archiwalne i spotkania dla Uniwersytetu III Wieku. Od kilku lat archiwum jest znaczącym wydawcą regionalnym. Nasze działania zostały uhonorowane poprzez przyznanie nagrody „Liścia Miłorzębu”, Honorowej Odznaki „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” oraz „Zasłużone dla Miasta Leszna”.

Zapraszamy do zapoznania się z wystawą on-line przedstawiającą historię leszczyńskiej placówki -----> [Powstanie i działalność Archiwum Państwowego w Lesznie 1950-2020](#)
